

از تجربه نهادهای مدنی در سال ۲۰۱۱ میلادی

سهیلا ستاری ✖

در این کنفرانس بیش از ۱۵۰۰ نفر از فعالین نهادهای مدنی ۷۰ کشور دنیا در زمینه محیط زیست و توسعه، نمایندگان نهادهای مدنی علمی، نمایندگان مطبوعات و نمایندگان دولتها شرکت داشتند. آنان در این نشست از یک سو بر نقش فعالیت آگاهانه و داوطلبانه افراد در راه ایجاد جامعه ای دمکراتیک و پایدار در کلیه جوامع بشری تاکید کردند و از سوی دیگر سعی در گسترش پیوند جمعی خود جهت تقویت همکاریشان برای دستیابی به این هدف مشترک و تبادل تجارب بین خود نمودند.

در روزهای ۳ تا ۵ سپتامبر سال ۲۰۱۱ میلادی ۶۴مین کنفرانس سالانه بخش مرکزی آگاهی رسانی سازمان ملل (دی پی آی) / (ان جی او) نهادهای مدنی غیردولتی وابسته به سازمان ملل متحد در هتل ماریتیم شهر بن در آلمان برگزار گردید. شعار این کنفرانس: «جوامع پایدار، شهروندان مسئول» بود.

این کنفرانس بر اهمیت نقش و مسئولیت پذیری شهروندان و نهادهای مدنی کشورها در حفاظت از کره زمین و ایجاد جامعه های پایدار که برای انسانها زندگی انسانی تری را در عرصه های اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی فراهم آورد، پای فشرد و بحث و تبادل نظری سه روزه را از طریق برگزاری میزگردها و سخنرانی های شخصیت های بین المللی و فعالین مهم نهادهای مدنی جهان، گروه های کار و ارائه مباحث و پیشنهادهای و طرح سئوالها در پایان هر سخنرانی از سوی کلیه شرکت کنندگان و بحث متقابل آنان با سخنرانان پنل ها پیش برد.

این سخنرانی ها و بحث ها در زمینه های: حفاظت پایدار از محیط زیست و برنامه ریزی برای زدایش ضایعات کنونی مربوطه بویژه جهت کاهش تولید گاز کربنیک، ایجاد اقتصاد سبز با چشم انداز ایجاد توسعه پایدار و زدایش فقر در کلیه جوامع بشری، تولید و توزیع کالا بدون صدمه بر محیط زیست، دسترسی به آب و غذای سالم، بهبود آموزش، بهبود موقعیت اقوام، اهمیت ترویج زبان مادری، گسترش نقش زنان در امور اجتماعی، گسترش نقش جوانان، گسترش نقش نهادهای مدنی

شهروندان و فعالیت داوطلبان در این زمینه، شفاف شدن اقدامات دولتها، دسترسی آزاد به اطلاعات و ایجاد بنیادهای دمکراسی در کلیه کشورهای کره زمین بودند. حاصل این بحثها در مصوبه پایانی این کنفرانس منعکس شده است.

این کنفرانس فشرده سه روزه که با پیام ویدیویی بان کی مون دبیرکل سازمان ملل و پیام های حضوری معاون وی کیو آکازاکا و یورگن نیمپچ شهردار بن آغاز گردید، شامل پنل ها، میزگردها و سخنرانی های شخصیتها و فعالین نهادها، نشست های گروههای مختلف کار و برنامه های گوناگون هنری بود. مدیریت کنفرانس با آقای فلیکس دادز، رئیس فوروم کنشگران برای آینده ای پایدار، و خانم ماریا لوئیزا چاوز، رئیس بخش ان جی او / دی پی آی های سازمان ملل، بود.

در این کنفرانس بیش از ۱۵۰۰ نفر از فعالین نهادهای مدنی ۷۰ کشور دنیا در زمینه محیط زیست و توسعه، نمایندگان نهادهای مدنی علمی، نمایندگان مطبوعات و نمایندگان دولتها شرکت داشتند. آنان در این نشست از یک سو بر نقش فعالیت آگاهانه و داوطلبانه افراد در راه ایجاد جامعه ای دمکراتیک و پایدار در کلیه جوامع بشری تاکید کردند و از سوی دیگر سعی در گسترش پیوند جمعی خود جهت تقویت همکاریشان برای دستیابی به این هدف مشترک و تبادل تجارب بین خود نمودند. در کنار سالنهای این کنفرانس نهادهای مختلف کشورهای گوناگون میز کار گذاشته بودند که در آنها امکان تماس گیری مستقیم فعالین با یکدیگر، فعالین و خبرگان نهادهای مدنی حاضر در این کنفرانس و فعالین و برگزارکنندگان این کنفرانس فراهم میگردد. از سوی دیگر شرکت کنندگان در این کنفرانس با استفاده از امکان گفتگو و ارائه گفتارها و طرح پرسشها در پایان هر سخنرانی و نیز با ارسال ۱۰۰۰ نقطه نظر تکمیلی روی طرح اولیه مصوبه پایانی در ایجاد فضای زنده و فعال در این کنفرانس بسیار کوشا بودند.

از آنجا که من بعنوان یکی از نمایندگان رسمی جامعه زنان تحصیل کرده آلمانی در این کنفرانس شرکت داشتم، کوشش نمودم بنوبه خود با استفاده از امکان طرح مباحث در پایان سخنرانی ها، پنلها و گروههای کار از یکسو ابعاد مشکلات محیط زیست در ایران را بویژه مسئله خشک شدن دریاچه ارومیه و اهمیت جلوگیری از گسترش این فاجعه محیط زیستی و یا مشکل قطع بی رویه درختان و یا مشکل آلودگی هوای تهران را طرح کنم و از سوی دیگر به طرح مشخص امر سرکوب و دستگیری فعالان محیط زیست (از جمله دستگیری معترضین در راهپیمایی علیه خشک شدن دریاچه ارومیه بواسطه همزمانی آن با این کنفرانس)، اعمال

تضییقات روی کلیه کنشگران مدنی و نیز جلوگیری از گردش آزاد اطلاعات در ایران توسط رژیم حاکم پردازم و خواهان آن شوم که در مصوبه پایانی این کنفرانس راهبردهایی جهت خروج از این بن بستها در ایران و در کشورهای مشابه ما گنجانده شوند.

در طی ۶۴ سال گذشته این چهارمین کنفرانس از این نوع بود که خارج از مقر سازمان ملل تشکیل میشود. هدف از تشکیل آن در سال ۲۰۱۱ در بن، ایجاد تلون بیشتر منطقه ای شرکت کنندگان در کنفرانس و بطور ویژه امکان شرکت دادن به نهادهای مدنی فعال در غرب و شرق اروپا و نیز به ان جی او های سازمان ملل فعال در زمینه آگاهی رسانی و مطبوعات در این کنفرانس بود.

در سال ۱۹۹۲ «(ان جی او ها)» نهادهای مدنی غیر دولتی محیط زیست و توسعه سازمان ملل» نشستی در ریودوژانیرو در کشور برزیل داشته بودند که در آن چهارچوبها و نقشه راه ۲۰ ساله ای را برای ایجاد اقتصاد سبز با نام «ریو باضافه ۲۰» به تصویب رسانده بودند. نشست مجدد در ریودوژانیرو در ۴ تا ۶ ژوئن سال ۲۰۱۲ میبایست جمع بندی از این اقدامات بیست ساله ارائه دهد و نقشه راه تازه تری را برای آینده طرح ریزی نماید. پیشبرد این جمع بندی از جمله وظایف مهم کنفرانس سال ۲۰۱۱ در بن بود.

این کنفرانس همچنین مصوبه های بسیاری از نشستهای سازمان ملل را مورد توجه قرار داد. از جمله قطعنامه های پایانی: آ/۶۴/۲۳۶، سال ۱۹۸۰، سال ۱۹۹۰، دستور کار (آگندا) ۲۱، سال ۲۰۰۲، کنفرانس جهانی جمعیت و توسعه، کنفرانس جهانی چهارم زنان و اهداف توسعه هزاره سازمان ملل. از سوی دیگر قرار شد مصوبات کنفرانس ۲۰۱۱ در بن در خدمت دو نشست فعالین داوطلبین (والونتیرها) که در ۵ دسامبر ۲۰۱۱ در نیویورک برگزار گردید و نشست دهمین سالگرد جهانی والونتیرها در سال ۲۰۱۱ قرار گیرد.

در زیر فرازهایی از قطعنامه پایانی این کنفرانس را ملاحظه میکنید:

در عرصه نقش نهادهای مدنی، با این باور که:
— اجرای توسعه پایدار از یکسو در گرو هدایت درست سیاسی از سوی دولتها و از سوی دگر بواسطه شرکت موثر و آگاهانه میلیونها انسان و نهادهای مدنیشان در این پروسه در سراسر جهان است.
— حرکت داوطلبانه (والنتریسم)، نقش محوری در دیالوگ توسعه، بویژه در عرصه های آموزشی چه در محدوده خانواده چه در عرصه ملی

یافته است.

— نقش داوطلبان (والنتیرها) برای رسیدن به جامعه ای پایدار و توجه به سابقه طولانی اقدامات آنها همواره جایگاه مهمتری مییابد. در این رابطه بویژه تاکید شد بر نقش زنان، جوانان مثلا در عرصه های هنر، روزنامه نگاری الکترونیکی و سایر اقدامات مبتکرانه و دسته جمعی آنان، بر نقش کودکان، پیران، معلولین، بومیان، اقلیتها، مهاجرین و تمام آنهایی که به دلایل اجتماعی، زبانی و اقتصادی از صحنه طبیعی میهن خود رانده شده اند. والنتیرها آموزش و تجارب فراوانی در عرصه های زدایش فقر و حرکت به سوی توسعه ای که منافع جمع را در زمینه های تناقضات و درگیری های جنسی، امور بهداشتی، مدیریت کاهش مشکلات و حفظ صلح مقدم می شمارد، بدست آورده اند.

— “مصوبه سال جهانی والنتیرها باضافه ۱۰”، که خواستار دادن موقعیت های بیشتر به داوطلبان در ابعاد منطقه ای، ملی و جهانی است، از جانب دولتها و بخش خصوصی و نهادهای مدنی بیشتر مورد استقبال قرار گیرد.

— تا سال ۲۰۲۲ دولتها قوانینی را به تصویب برسانند که امکان دخالت مردم در امور قضایی و اجرایی را بمنظور بهبود این امور به گونه ای که امکان دستیابی به توسعه پایدار را فراهم آورد، میسر کنند. این امر بویژه در زمینه مسائل محیط زیستی که شامل تصویب پروژه های بنیادین توسعه، طرح ریزی سیاستها، قوانین و مقررات توسعه در سطح ملی و به اجرا گذاشتن تصمیمات در زمینه آلودگی های محیط زیست میباشند، حائز اهمیت هستند. دولتها همچنین امکان دادرسی و فرجام خواهی در موارد لازمه را با هزینه معقول برای مردم فراهم کنند.

در عرصه محیط زیست، با این باور که:

— زندگی سالم و هدفمند انسانی در هارمونی با محیط زیست و طبیعت خود ممکن است.

— تغییرات آب و هوایی و اثراتش، میزان تبدیل زمین های حاصلخیز به صحراها و تبدیل آنها به زمینهای غیر حاصلخیز بویژه در مناطق استوایی و جنگلها، از دست رفتن منابع ماهیگیری، گرم شدن کره زمین، اسیدی شدن اقیانوسها، ذوب کوههای یخ در قطب و غیره موجب بروز نگرانی ها در بین فعالین محیط زیست گردیده است.

— ایجاد صلح و احترام به حقوق بشر عناصر بنیادین و اصلی توسعه پایدار هستند و اختصاص بودجه برای جنگ و تحقیقات و اقدامات نظامی بویژه در مورد سلاح اتمی تهدیدی جدی برای کره زمین و ساکنان آن است.

— دولتها میبایست برنامه معین و قاطعی را در زمانهای زیر تدارک ببینند، آگاه شدن دولتهای در حال توسعه به نقش خود در این رابطه بویژه شایان توجه است:

تا سال ۲۰۱۳ محدودیت جدی برای استفاده و تجارت جیوه و کاهش جدی گازهای متصاعد ناشی از آن تا سال ۲۰۱۵ برای جلوگیری از تخریب محیط طبیعی اقیانوسها و نابودکردن نسل ماهیها در برخی آبهای کره زمین

تا سال ۲۰۲۰ برای ایجاد دریاها و اقیانوسهای سالم و ایجاد محیط زیست متناسب برای آبزیان، برای ایجاد جنگلهای سالم، تا سال ۲۰۳۰ برای ایجاد کشاورزی پایدار، برای ایجاد شهرهای سبز، برای تهیه و ایجاد انرژی تمیز، آب کافی و حفظ تنوع زیست محیطی در جریان تولید و در نهایت ایجاد اقتصاد سبز تا سال ۲۰۵۰ جهت کاهش گرمای کره زمین، کاهش تصاعد گازهای گلخانه ای و کاهش تولید گاز کربنیک

در عرصه توسعه، با این باور که:

— رابطه درونی جمعیت، منابع، محیط زیست و توسعه باید بطور پایه ای و متعادل مورد توجه قدرتمندان قرار گیرد.

— پیوند درونی بین آلودگی محیط زیست و آب و هوا، بحران غذایی و عدم ثبات مالی وجود دارد که ناشی از تمرکز بی سابقه منابع در دست قدرتمندان و عدم تساوی بین مردم در استفاده از آن منابع میباشد.

— سیستم تجاری مالی اقتصادی کنونی بواسطه تقسیم ناعادلانه قدرت، زمینه ساز و عامل اصلی در ایجاد مصیبتهای محیط زیستی، روانی و روحی انسانها است. تغییر این سیستم فعلا مرسوم ضرورت دارد.

— تا سال ۲۰۱۵:

ملل مختلف سعی در تنظیم پرنسیپها و بکار بستن سیاستهای پولی، مالی و زبانی بنمایند که زندگی پایدار انسانی را حق تمام ابناء بشر ببینند. دولتها برای انتقال ۲٪ تولید ناخالص ملی کشورها برای تامین انتقال به اقتصاد سبز با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی اجتماعی کشورشان بکوشند. برنامه اجتماعی اقتصادی دولتها بگونه ای تنظیم شود تا بهبود وضع آموزش، بهداشت و سلامتی و کاهش بیکاری جوانان و نیز رفع تبعیض از زنان و بهبود وضع بهداشتی آنان ممکن گردد.

— تا سال ۲۰۲۰:

ملل معیار سنجش پیشرفت خود را از فاکتور تولید ناخالص ملی به فاکتور دیگری تغییر دهند. ما برپاکنندگان این کنفرانس دعوت به

برپایی فرایندی بین المللی برای تحقیق و بررسی دادها و تعیین این استان‌داردها و شاخص‌ها مینمائیم و مشوق آن هستیم که شاخص‌های پایدار محیط زیستی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زبانی در تعیین این استان‌دارد در راستای انتقال به یک اقتصاد سبز نقش ایفا کنند. از جمله این شاخص‌ها و شناسه‌ها می‌توانند میزان شرکت مردم در امور اجتماعی و نهادهای مدنی‌شان و میزان دستیابی به اهداف توسعه در یک کشور باشند. دولت‌ها می‌بایست هم‌راستا با استراتژی تنوع زیست محیطی گرفته شده از نشست مربوطه سازمان ملل در این زمینه نقشه راه اقتصاد سبز را تهیه نموده و در این مسیر پروسه‌ای از تولید را واقعیت بخشند که بهترین تکنولوژی ممکن را برای بازیافت و استفاده مجدد از کالاهای مصرف شده و زباله‌ها فراهم کند. بگونه‌ای که تنوع زیست محیطی و اکوسیستم در جریان اصلی اقتصاد هر کشور در کنار پلاتفرم‌های توسعه منطقه‌ای و بومی جای گرفته باشد.

— دولت‌ها قوانینی را به تصویب برسانند که:

تا سال ۲۰۲۲ سازمان‌های دولتی را موظف به اقدامات مناسب برای اطلاع رسانی به و نیز بکارگیری نیروی انسانی فقیر و یا زنان و کودکان حاشیه جامعه بهنگام اجرای تصمیمات مربوط به توسعه پایدار بنمایند.

تا سال ۲۰۳۰: کشاورزی پایدار جایگزین کشاورزی صنعتی گردد که در آن استفاده از محصولات طبیعی، ارگانیک و بیولوژیک جایگزین محصولات شیمیایی گردند و شیوه‌های تولید بومی و سنتی اهمیت بیشتری یابند، زیرا که این تولیدات خود عالیترین ضامن در قبال تغییرات جوی و حفظ پایدار محیط زیست هستند. ایجاد شهرهای سبز در عرصه‌های مدیریت ترانسپورت کالاها در شهر، تقدم پیاده‌روها، گسترش مناطق حاشیه‌ای شهرها با امکانات مدرن شهری، ساختمان‌سازی بر اساس مدل ساختمان‌سازی سبز، کاهش آلودگی هوا و آب آشامیدنی بمیزان ۳۰٪ زیر نرخ سال ۲۰۱۲

در عرصه نقش زنان، با باورمندی به:

— رابطه ذرونی و ارگانیک بین تساوی حقوق زنان و مردان و امر توسعه پایدار

— ضرورت شرکت دادن بیشتر زنان و دختران در پروسه‌های تصمیم‌گیری و اداره امور در تمام سطوح و دیدن نقش آنان بعنوان “عاملین تغییر” و تضمین شرکت آنان در پروسه ایجاد جامعه پایدار

— ضرورت زدایش فقر در سطح جهان با توجه به زنانه بودن چهره فقر در حال حاضر

در عرصه نقش جوانان، با باورمندی به:

— ضرورت شرکت دادن جوانان در تصمیم گیریها در تمام سطوح
— ضرورت پیشبرد امر آموزش معمول و غیر معمول جوانان در پروسه
ایجاد توسعه پایدار

در عرصه اقوام، با این باور که:

— توجه و احترام به تفاوت قبیله ای، زبانی و فرهنگی بین مردم از
جمله بین بومیان کشورها و ضرورت کمک به ایجاد اتحاد و دوستی بین
مردمان و تمدنهای گوناگون

— چندگونگی زبانی و تنوع محیط زیستی همساز یکدیگرند و پیوند
درونی دارند. حفظ ارزشهای فرهنگ بومی کمک شایانی به حفظ تنوع
محیط زیستی در کشاورزی و همخوانی بهتر با طبیعت میکند. از این رو
از دست دادن هرچه بیشتر تفاوتهای زبانی موجب نقصان در ارزشهای
فرهنگ بومی و بدان طریق نقصان در تنوع محیط زیستی میگردد.

— ضرورت گنجانیدن آموزش زبان مادری در سیستم آموزشی کشورها
بواسطه اینکه این زبانها پیچیدگی های محیط پیرامونی را در بر
داشته و این واقعیت را بدین طریق در سیستم عمومی آموزش وارد
خواهند کرد.

در عرصه آموزش، با باور به:

— نقش کلیدی آموزش رسمی و غیر رسمی برای ایجاد و حفظ توسعه
پایدار در کشورها

— ضرورت گنجانیدن آموزش زبان مادری در سیستم آموزشی کشورها

در عرصه مطبوعات و گردش آزاد اطلاعات، با باورمندی به:

— نقش پراهمیت وسایل ارتباط جمعی و اشکال مدرن ارتباطی دنیای
کنونی جهت رشد آگاهی بخشی و امر همکاری و همبستگی بین مردم ملل
مختلف

— تا سال ۲۰۲۲ دولتها قوانینی را تصویب بنمایند که گردش آزاد
اطلاعات و آگاهی و اطلاع رسانی به مردم و کنشگران را بویژه در
رابطه با اخبار محیط زیستی با ارائه اخبار مفید، دقیق و حقیقی را
از طرق اینترنت و الکترونیکی و یا بطریق دیگر فرماتها میسر و
تضمین کند.

با امید به رشد آگاهی هر چه بیشتر و همه جانبه تر از امر حقوق
بشر

با امید به رشد نهادمندی صنفی اجتماعی و سیاسی ایرانیان در داخل
و خارج از ایران

با امید به هماهنگ شدن این نهادمندی ها با حرکت نهادهای مدنی جهانی

سهیلا ستاری

کلن، دسامبر ۲۰۱۱ میلادی

a.sattari@gmx.de

مصوبه پایانی این کنفرانس را در اینجا مطالعه کنید.

<http://www.ngo-un-conference-blog.org/wp-content/uploads/2011/09/Final-Declaration-9-16.pdf>

برای اطلاعات بیشتر به وبلاگ ۶۴مین کنفرانس رجوع کنید:

<http://www.ngo-un-conference-blog.org>

ویدئویی از این مراسم را اینجا ببینید

<http://player.vimeo.com/video/28651324>

ان جی او: نهاد مدنی غیر دولتی

Non-Governmental Organization

دی پی آی: دپارتمان آگاهی بخشی عمومی (تحت نظر سازمان ملل)

Department of Public Information / United Nations